

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

12 грудня 2019 р.

Київ

№ 815-р

Про закриття провадження
у справі

Товариство з обмеженою відповідальністю «МАСТЕР-АВІА» (далі – ТОВ «МАСТЕР-АВІА», Товариство) уклало із суб'єктами господарювання, які надають на території аеропорту «Київ» (Жуляни) послуги з наземного обслуговування, Генеральні угоди про комерційне надання послуг з наземного обслуговування.

Такі угоди ТОВ «МАСТЕР-АВІА» уклало, оскільки відповідно до Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14 (далі – Генеральна угода від 01.01.2014 № 9/14), укладеної між комунальним підприємством «МА «Київ» (Жуляни) (далі – КП «МА «Київ» (Жуляни)) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА», Товариство було наділено повноваженнями залучати для надання послуг з наземного обслуговування повітряних суден на території аеропорту «Київ» (Жуляни) сертифіковані хендлінгові компанії шляхом укладання відповідних договорів (відповідно до наказу Державної авіаційної служби України (далі – Державіаслужба) від 13.06.2006 № 407 укладання Генеральних угод про виконання аеропортових послуг із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) є безпосередньо функцією аеропорту).

Після розірвання КП «МА «Київ» (Жуляни) 01.03.2015 Генеральної угоди від 01.01.2014 № 9/14, ТОВ «МАСТЕР-АВІА» не розірвало Генеральних угод з наземного обслуговування, які Товариство уклало із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями), і ці Генеральні угоди продовжували діяти до 31.12.2015.

У діях ТОВ «МАСТЕР-АВІА», які полягають у нерозірванні ТОВ «МАСТЕР-АВІА» із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральних угод про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування після розірвання Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, яка була укладена між КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА», відсутні ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Отже, відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення підлягає закриттю без прийняття рішення по суті.

Комітет, розглянувши матеріали справи № 130-26.13/9-19 про порушення ТОВ «МАСТЕР-АВІА» законодавства про захист економічної конкуренції та подання з попередніми висновками від 07.11.2019 № 130-26.13/9-19/483-зв,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) У Комітеті розглядалася справа № 130-26.13/20-17 за ознаками вчинення ТОВ «МАСТЕР-АВІА» та КП «МА «Київ» (Жуляни) порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50, частиною першою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення антиконкурентних узгоджених дій, шляхом укладення Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, які призвели до обмеження конкуренції на ринку наземного обслуговування в межах території аеропорту «Київ» (Жуляни).
- (2) Види аеропортової діяльності, що підлягають сертифікації, визначені Правилами сертифікації аеропортів (далі – Правила сертифікації аеропортів), затвердженими наказом Державіаслужби від 13.06.2006 № 407, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.06.2006 за № 740/12614.
- (3) Відповідно до додатка 3 до підпункту 3.1.6 Правил сертифікації аеропортів, одним із документів, який подається до Державіаслужби суб'єктом господарювання на отримання Сертифіката відповідності на наземне обслуговування, є Генеральна угода (договір) з аеропортом про комерційне виконання конкретних аеропортових послуг.
- (4) Тобто, однією з функцій аеропорту є укладання Генеральних угод про виконання аеропортових послуг із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями), які мають намір надавати послуги з наземного обслуговування в певному аеропорту.
- (5) Між КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА» було укладено Генеральну угоду про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, відповідно до якої ТОВ «МАСТЕР-АВІА» надає на території Аеропорту «Київ» (Жуляни) повний комплекс послуг з наземного обслуговування повітряних суден, а також залучає для надання послуг з наземного обслуговування повітряних суден на території Аеропорту «Київ» (Жуляни) сертифіковані хендлінгові компанії шляхом укладання відповідних договорів.
- (6) ТОВ «МАСТЕР-АВІА» під час виконання делегованих йому КП «МА «Київ» (Жуляни) функцій аеропорту, зокрема, щодо укладання із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральних угод про комерційне виконання аеропортових послуг, тобто надання цим суб'єктам господарювання доступу до послуг з наземного обслуговування повітряних суден, пасажирів та багажу, без об'єктивно виправданих на те причин відмовляло товариству з обмеженою відповідальністю «Транс-Аерохендлінг» (далі – ТОВ «Транс-Аерохендлінг») у продовженні терміну дії Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування ПС від 01.10.2013 № МА 403/13 та Договору про надання послуг з наземного обслуговування від 18.02.2014 № МА 22/02-14, а також не видавало та блокувало перепустки в контрольну зону аеропорту «Київ» (Жуляни) співробітникам і транспортним засобам ТОВ «Транс-Аерохендлінг».
- (7) Враховуючи, що термін дії Генеральної угоди від 01.10.2013 № МА 403/13 закінчився, відмова ТОВ «МАСТЕР-АВІА» у підписанні продовження терміну дії Генеральної угоди від 01.10.2013 № МА 403/13 та відмова КП «МА «Київ» (Жуляни) у сприянні в підписанні такого продовження, а також блокування роботи під час надання ТОВ «Транс-Аерохендлінг» послуг з наземного обслуговування призвели до того, що ТОВ «Транс-Аерохендлінг» (конкурента ТОВ «МАСТЕР-АВІА» на ринку наземного обслуговування на території аеропорту «Київ» (Жуляни)) було усунуто з ринку.

- (8) Такі дії КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА» містили ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення суб'єктами господарювання антиконкурентних узгоджених дій, які призвели до обмеження конкуренції.
- (9) Після збору та аналізу доказів у справі № 130-26.13/20-17 Комітетом було прийнято рішення від 15.11.2018 № 635-р, яким визнано, що КП «МА «Київ» (Жуляни) та ТОВ «МАСТЕР-АВІА» вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50, частиною першою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді здійснення антиконкурентних узгоджених дій шляхом укладення Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, які призвели до обмеження конкуренції на ринку наземного обслуговування в межах території аеропорту «Київ» (Жуляни).

2. ВІДПОВІДАЧ

- (10) ТОВ «МАСТЕР-АВІА» (м. Київ, ідентифікаційний код юридичної особи 38742485) є суб'єктом господарювання, у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», який відповідно до виданих Державною авіаційною службою України Сертифікатів відповідності та Генеральної угоди від 01.01.2014 № МА 9/14 «Про надання послуг з наземного обслуговування ПС», укладених з КП «МА «Київ» (Жуляни), надає послуги з наземного обслуговування повітряних суден, пасажирів, екіпажів, багажу в аеропорту «Київ» (Жуляни).

3. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (11) Під час розгляду справи № 136-26.13/20-17 на засіданні Комітету 15.11.2018 встановлено, що Генеральна угода про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, яка була укладена між КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА», за ініціативою КП «МА «Київ» (Жуляни) була розірвана 01.03.2015, що свідчить про припинення КП «МА «Київ» (Жуляни) порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (12) Проте КП «МА «Київ» (Жуляни) тільки з 01.01.2016 почало укладати із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральні угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування.
- (13) Водночас, за наявною в Комітеті інформацією, після розірвання Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, ТОВ «МАСТЕР-АВІА» не розірвало Генеральних угод з наземного обслуговування, які Товариство уклало із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями), і ці Генеральні угоди продовжували діяти до 31.12.2015.
- (14) Комітетом прийнято протокольне рішення від 15.11.2018 № 80 про виділення матеріалів справи № 136-26.13/20-17, а саме, питання щодо наявності або відсутності ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ТОВ «МАСТЕР-АВІА», які полягають у нерозірванні із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральних угод про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування після розірвання Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, яка була укладена між

КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА», в окреме провадження та продовжити її розгляд.

На виконання зазначеного протокольного рішення розпорядженням заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 30.01.2019 № 07/28-р розпочато розгляд справи № 130-26.13/9-19.

- (15) З метою з'ясування обставин виділеної в окреме провадження справи № 130-26.13/9-19 Комітетом було направлено вимогу про надання інформації від 17.04.2019 № 130-29/07-5115 до ТОВ «МАСТЕР-АВІА» щодо надання роз'яснень, у зв'язку із чим ТОВ «МАСТЕР-АВІА» не розірвано угод з хендлінговими компаніями після того, як товариство вже не мало повноважень, наданих йому КП «МА «Київ» (Жуляни) відповідно до Генеральної угоди від 01.01.2014 № 9/14.
- (16) На вимогу Комітету ТОВ «МАСТЕР-АВІА» листами від 03.05.2019 № М-1.1-14-423 та від 04.09.2019 № М-1.1-14-947 повідомило, що воно не мало жодних правових підстав для розірвання таких угод до закінчення терміну їх дії. Хендлінгові компанії не вчиняли жодних дій, які спрямовані на невиконання умов укладених правочинів та які могли б бути підставою для їх розірвання чи припинення.
- (17) ТОВ «МАСТЕР-АВІА» листом від 15.11.2019 № М-1.1-14-1176 (вх. Комітету № 8-01/13645 від 19.11.2019) повідомило, що підтримує зазначені в подані з попередніми висновками від 07.11.2019 № 130-26.13/9-19/483-зв у справі № 130-26.13/9-19 пропозиції та погоджується із закриттям справи.

4. ПІДСТАВИ ДЛЯ ЗАКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ

- (18) Статтею 6 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) визначено, що сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам цивільного законодавства. Сторони мають право врегулювати у договорі, який передбачений актами цивільного законодавства, свої відносини, які не врегульовані цими актами. Сторони в договорі можуть відступити від положень актів цивільного законодавства і врегулювати свої відносини на власний розсуд. Сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства впливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.
- (19) Відповідно до статті 204 ЦКУ правочин є правомірним, якщо його недійсність прямо не встановлена законом або якщо він не визнаний судом недійсним.
- (20) Згідно зі статтею 626 ЦКУ договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.
- (21) Відповідно до статті 627 ЦКУ визначено, що відповідно до статті 6 цього Кодексу сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.
- (22) У статті 628 ЦКУ зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства. Сторони мають право укласти договір, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір). До відносин сторін у змішаному договорі застосовуються у

відповідних частинах положення актів цивільного законодавства про договори, елементи яких містяться у змішаному договорі, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті змішаного договору.

- (23) Договір є обов'язковим для виконання сторонами відповідно до вимог статті 629 ЦКУ.
- (24) У силу приписів частини першої статті 188 Господарського кодексу України зміна та розірвання господарських договорів в односторонньому порядку не допускаються, якщо інше не передбачено законом або договором.
- (25) Згідно зі статтею 611 ЦКУ у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема розірвання договору.
- (26) За загальним правилом, закріпленим у частині першій статті 651 ЦКУ, зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом. Договір може бути змінено або розірвано за рішенням суду на вимогу однієї із сторін у разі істотного порушення договору другою стороною та в інших випадках, встановлених договором або законом.
- (27) Оцінка порушення умов договору повинна здійснюватися відповідно до критерію, що встановлений абзацом другим частини другої статті 651 ЦКУ, а саме істотним є таке порушення стороною договору, коли внаслідок завданої цим шкоди друга сторона значною мірою позбавляється того, на що вона розраховувала при укладенні договору.
- (28) Цивільне законодавство базується на принципі обов'язкового виконання сторонами зобов'язань за договором.
- (29) Отже, підставою для розірвання договору може бути належним чином доведений факт невиконання стороною передбачених договором зобов'язань, що призводить до завдання іншій стороні значної шкоди.
- (30) Отже, розірвання у 2015 році Генеральної угоди від 01.01.2014 № МА 9/14, укладеної між ТОВ «МАСТЕР-АВІА» та КП «МА «Київ» (Жуляни), якою були надані повноваження ТОВ «МАСТЕР-АВІА» укладати з хендлінговими компаніями Генеральні угоди, не було тією правовою підставою, відповідно до якої ТОВ «МАСТЕР-АВІА» повинно було достроково припинити (розривати) угоди з хендлінговими компаніями. Таке дострокове розірвання угод могло призвести до припинення діяльності хендлінгових компаній на ринку наземного обслуговування в аеропорту «Київ» (Жуляни), оскільки в них був би відсутній доступ до інфраструктури аеропорту, що унеможливило б здійснення хендлінговими компаніями господарської діяльності на території аеропорту.
- (31) Водночас, за твердженням ТОВ «МАСТЕР-АВІА» (лист від 03.05.2019 № М-1.1-14-423), хендлінгові компанії, з якими у ТОВ «МАСТЕР-АВІА» були укладені Генеральні угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден, не порушували умов зазначених угод, отже, правових підстав для їх розірвання в односторонньому порядку в ТОВ «МАСТЕР-АВІА» не було.
- (32) Відповідно, до частини першої статті 5 Закону України «Про захист економічної конкуренції» узгодженими діями є укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.

- (33) Згідно з частиною першою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.
- (34) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (35) Отже, основною кваліфікуючою ознакою порушення законодавства про захист економічної конкуренції є реальний чи ймовірний наслідок дій відповідача у вигляді недопущення, усунення, обмеження конкуренції чи ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (36) Як вбачається з матеріалів справи, внаслідок дій ТОВ «МАСТЕР-АВІА» (нерозірвання Генеральних угод про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування з хендлінговими компаніями) стан конкуренції на ринку послуг з наземного обслуговування не змінився.
- (37) Отже, під час розслідування у справі не встановлено жодних ознак антиконкурентних узгоджених дій у діях ТОВ «МАСТЕР-АВІА», які полягали в нерозірванні ТОВ «МАСТЕР-АВІА» із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральних угод про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування.
- (38) Також відсутні підстави кваліфікувати вищезазначені дії ТОВ «МАСТЕР-АВІА» як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з наземного обслуговування.
- (39) Отже, дії ТОВ «МАСТЕР-АВІА», які полягали в нерозірванні із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральних угод про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування після розірвання Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, яка була укладена між КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА», не призвели до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (40) Враховуючи зазначене, вбачається, що питання нерозірвання ТОВ «МАСТЕР-АВІА» із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральних угод про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування після розірвання Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, яка була укладена між КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА», є цивільно-правовими відносинами між суб'єктами господарювання, які не належать до компетенції Комітету.
- (41) Отже, відсутні підстави стверджувати про наявність порушення в діях ТОВ «МАСТЕР-АВІА» законодавства про захист економічної конкуренції, які полягають у нерозірванні

ТОВ «МАСТЕР-АВІА» із суб'єктами господарювання (хендлінговими компаніями) Генеральних угод про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування після розірвання Генеральної угоди про комерційне виконання послуг з наземного обслуговування повітряних суден від 01.01.2014 № 9/14, яка була укладена між КП «МА «Київ» (Жуляни) і ТОВ «МАСТЕР-АВІА».

(42) Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо не доведено вчинення порушення.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Закрити провадження у справі № 130-26.13/9-19.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ